

BIJLAGE 1. GLOBALE RISICOANALYSE TALL SHIPS RACES EDITIE 2026

Analyse van risico's voor de gemeente bij kandideren voor de editie TSR 2026

1. Contractuele verplichtingen

Op basis van het conceptcontract dat recentelijk van STI is ontvangen bestaan bij een volgende editie van de TSR, evenals bij de voorgaande edities, voor de gemeente diverse verplichtingen, waaronder betalingsverplichtingen. Onderstaand zijn de belangrijkste daarvan op een rij gezet:

- *Host Port Fee*
Deze *Fee* bedraagt £ 175,500 (€ 197,169,-, afhankelijk van de koers), te betalen in vier termijnen.
- *Kosten voor het Event Management Team van TSRIL*^[1]
Deze kosten betreffen o.a. kosten i.v.m. inspectie van de contractueel vereiste faciliteiten door het team, kosten voor hotelaccommodatie, voor vervoer en beschikbaarheid van vervoersmiddelen, etc.
- *Ship Recruitment*
Het aantrekken van schepen en werven van voldoende trainees.
- *In Port Fleet Income*
De gemeente is verplicht zorg te dragen voor inkomsten van de deelnemende schepen tijdens hun verblijf in de haven gedurende het evenement. Het betreft onder meer *Corporate Hospitality* en dag(zeil)tochten. Eén en ander zal de gemeente in het Bidbook moeten opnemen. In het contract van 2022 werd hiervoor nog een minimumaantal deckparties voorgeschreven. Dat is in het voorliggende conceptcontract niet meer het geval, maar wordt aan het Bidbook overgelaten. Ingeval onvoldoende '*deck events*' worden georganiseerd, is TSRIL gerechtigd om per niet georganiseerd *event* een boete van € 2.000,- in rekening te brengen.
- Promotie van *Sail Training* (algemeen)
- Beschikbaar stellen van faciliteiten
Het beschikbaar stellen van diverse faciliteiten, zoals afmeermogelijkheden, loodsen en sleepboten, bunkermogelijkheden, sanitaire voorzieningen, water en elektriciteit, etc. Daarnaast moet een sociaal programma worden ontwikkeld (sportieve en culturele activiteiten voor de trainees, een *Trainee Crew Party*, parade, *Captains Dinner*, etc.)
- Het afsluiten van een aansprakelijkheidsverzekering van € 1 mln en bijkomende overige benodigde verzekeringen.

Een groot deel van deze verplichtingen werd en zal eventueel ook in 2026 door de gemeente aan SHS worden gecontracteerd. De gemeente is en blijft desondanks in relatie tot TSRIL verantwoordelijk voor nakoming van alle contractuele verplichtingen, die zij aangaat.

De gemeente staat in ieder geval direct aan de lat voor:

- Voldoen van de *Host Port Fee*
- Voldoen van de kosten voor het (managers)team van TSRIL tijdens het evenement
- Aansprakelijkheidsverzekering

Daarnaast is de gemeente in algemene zin op basis van het contract met TSRIL verantwoordelijk voor het gehele evenement. Dat houdt in dat zij zich door ondertekening van het contract garant stelt voor het doen laten slagen van het evenement. Deze verantwoordelijkheid blijft onverminderd bestaan wanneer de organisatie van het evenement zelf (behoudens wettelijke publieke taken) wordt gecontracteerd aan SHS.

Risico 1 Algemeen

Ingeval het evenement, om welke reden dan ook, uitgezonderd omstandigheden van overmacht, geen of slechts gedeeltelijk doorgang kan vinden, is de gemeente aansprakelijk voor alle schade, kosten, gederfde inkomsten die als gevolg daarvan voor de gemeente alsook voor TSRIL ontstaan.

Risico 2 Bijzondere omstandigheden

Bij annulering van een evenement door overmacht (bijvoorbeeld als gevolg van een pandemie) is de gemeente gehouden om samen met TSRIL tot overeenstemming te komen over uitstel van het evenement. Is dit niet mogelijk en wordt het evenement geannuleerd, dan komen en blijven alle reeds betaalde en onbetaalde, door TSRIL verzonden facturen tot het moment van annulering voor rekening van de gemeente, zij het met een maximum van 80% van het totaalbedrag aan *Port Fees*.

Wanneer er wordt geannuleerd zonder dat er sprake is van een situatie van overmacht, zal in aanvulling op het voorgaande, de gemeente TSRIL schadeloos moeten stellen voor alle schade, kosten, verliezen, juridische kosten e.d. die door TSRIL als gevolg daarvan zijn geleden.

2. Subsidies en/of bijdragen

Tijdens de vorige edities heeft de provincie een substantiële bijdrage in de vorm van een subsidie verleend. In 2022 betrof dit een bedrag van € 540.000. Het is op dit moment onzeker of de provincie bereid is om voor een volgende editie opnieuw een vergelijkbare bijdrage danwel überhaupt een financiële bijdrage zal willen leveren. Vanwege de aanstaande provinciale verkiezingen zal dat voorlopig ook onzeker blijven. Er bestaat nl. geen subsidieregeling voor dit soort evenementen. Dergelijke bijdragen worden *ad hoc* (incidenteel) verleend. De provinciale bijdrage vormde een substantieel onderdeel van het totale budget, hetgeen blijkt uit het onderstaande overzicht.

Uit een kieswijzer in verband met de aanstaande provinciale verkiezingen blijken de standpunten van de diverse politieke partijen met betrekking tot het subsidiëren van/bijdragen aan grote evenementen in Fryslân. Onderstaande afbeelding bevat het desbetreffende fragment uit de kieswijzer. Hieruit komt naar voren dat ingeval van een 'wisseling van de wacht' ten faveure van de kleinere partijen, de kans op een financiële provinciale bijdrage naar verwachting klein zal zijn.

Een korte verkenning leert dat voor dergelijke evenementen geen rijks- of Europese subsidies worden verleend. Voor Europese subsidies is het een vereiste dat samenwerking met andere Europese landen plaatsvindt.

Uit navraag is gebleken dat SHS de verwachting heeft dat hun eigen begroting, voor een volgende editie in 2026 ca. € 3 mln zal bedragen. Men geeft aan dat ter bekostiging van het evenement voor zover dat door SHS wordt georganiseerd, ca. € 1 mln aan subsidie beschikbaar moet komen.

Risico 3 Onvoldoende subsidies/bijdragen

Ingeval geen substantiële provinciale subsidie beschikbaar komt voor een volgend evenement en SHS daarvoor in de plaats geen of onvoldoende alternatieve bijdragen kan genereren, ontstaat het risico dat het evenement financieel niet haalbaar blijkt. In die situatie zal de gemeente zeer waarschijnlijk aangesproken worden door SHS om financieel bij te springen.

Ingeval de gemeente zich hiertoe niet bereid toont, kan dit (vergaande) consequenties hebben voor het slagen van het evenement, maar evenzeer voor de financiële positie van de stichting zelf (bijvoorbeeld faillissement). Daarnaast zullen in een dergelijke situatie mogelijk contractuele verplichtingen niet nagekomen kunnen worden. De juridische en financiële gevolgen van niet-nakoming komen voor rekening van de gemeente.

3. Kosten van het evenement voor gemeente

De kosten die de gemeente moet maken in verband met de organisatie van het evenement bestaan uit de volgende kostenposten:

- a. Aansprakelijkheids- en overige verzekeringen
- b. Kosten voortvloeiende uit de uitoefening van de publieke taken van gemeente ten behoeve van het evenement
- c. Organisatiekosten

a. Aansprakelijkheids- en overige verzekeringen

In 2022 is een verzekering afgesloten voor aansprakelijkheid (eveneens ter grootte van het contractueel verplichte bedrag van € 1mln), annulering, schade aan materiaal en onroerende zaken. De premie bedroeg nagenoeg € 30.000, meer dan een verdubbeling van de premie die voor de editie van 2018, ca. € 12.000,-. Voor een volgende editie zullen de verzekeringskosten naar verwachting opnieuw een forse stijging laten zien.

b. Kosten publieke taken

De (wettelijke) publieke taken van de gemeente ten behoeve van het evenement bestaan uit taken op het gebied van openbare orde en veiligheid (op het land en water), verkeer en parkeren, communicatie, vergunningverlening, handhaving en toezicht voortvloeiende uit de desbetreffende publieke taken.

In 2022 bedroegen de gemeentelijke kosten voor deze onderdelen (inclusief de *Host Port Fee*, kosten van het inhuren van een gemeentelijk projectcoördinator en representatiekosten (Congres) in de aanloop naar het evenement) ca. € 720.000. Daartegenover stonden parkeerinkomsten ter grootte van ca. € 40.000.

c. Organisatiekosten

De organisatie van het evenement heeft een forse aanslag op de capaciteit van de ambtelijke organisatie gedaan. De kosten van deze ambtelijke capaciteit zijn niet gekwalificeerd, maar moeten bij de keuze voor een volgende editie wel degelijk worden betrokken.

In de loop der jaren nemen de gemeentelijke kosten die door de raad beschikbaar zijn gesteld ten behoeve van het evenement op. Waar de raad voor de edities in 2014 en 2018 nog € 500.000 beschikbaar stelde, moest dit budget in 2020 worden verhoogd naar (uiteindelijk) € 680.000 (€ 720.000 aan kosten minus € 40.000 aan parkeerinkomsten).

Ook voor de editie van 2026 wordt een stijging voorzien, onder andere als gevolg van de huidige inflatie. Het is echter op dit moment niet te voorspellen in welke mate deze kostenstijging zich in 2026 zal voordoen. Dit zal afhankelijk zijn van diverse factoren, zoals de beschikbaarheid en daarmee samenhangende hoogte van kosten van brandstoffen en andere (duurzame) energiebronnen, hulp- en grondstoffen en het daarmee samenhangende inflatiepercentage, de beschikbaarheid van voldoende personeel binnen diverse relevante factoren, etc.

Risico 4

Een toename van gemeentelijke kosten die op dit moment lastig kan worden geraamd.

4. Sail Event 250-jarig bestaan Verenigde Staten van Amerika

In 2026 wordt in de VS het 250-jarig bestaan gevierd. Ter gelegenheid daarvan wordt er een groots zeilevenement georganiseerd. Daarbij zullen onder meer Tall Ships (tegen betaling) worden uitgenodigd om deel te nemen. Zuid-Amerikaanse schepen zullen daar in ieder geval aan deelnemen. Dit kan ertoe leiden dat bepaalde Tall Ships, waaronder ook Nederlandse schepen, niet zullen meedoen aan de TSR 2026. Dit kan van invloed zijn op het slagen van het TSR-evenement.

5. Mogelijkheden voor beperking van risico's

5.1 Beperking van contractuele verplichtingen

Risico's 1 en 3

De risico's 1 en 3 hangen nauw met elkaar samen.

Risico 1 Algemeen:

Ingeval het evenement, om welke reden dan ook, uitgezonderd omstandigheden van overmacht, geen of slechts gedeeltelijk doorgang kan vinden, is de gemeente aansprakelijk voor alle schade, kosten, gederfde inkomsten die als gevolg daarvan voor de gemeente alsook voor TSRIL ontstaan.

Risico 3 Onvoldoende subsidies/bijdragen:

Ingeval geen substantiële provinciale subsidie beschikbaar komt voor een volgend evenement en SHS daarvoor in de plaats geen of onvoldoende alternatieve bijdragen kan genereren,

ontstaat het risico dat het evenement financieel niet haalbaar blijkt. In die situatie zal de gemeente mogelijk aangesproken door SHS om financieel bij te springen.

Ingeval de gemeente zich hiertoe niet bereid toont, kan dit (vergaande) consequenties hebben voor het slagen van het evenement, maar evenzeer voor de financiële positie van de stichting zelf (bijvoorbeeld faillissement). Daarnaast zullen in een dergelijke situatie mogelijk contractuele verplichtingen niet nagekomen kunnen worden. De juridische en financiële gevolgen van niet-nakoming komen voor rekening van de gemeente.

Het (algemene) risico dat het evenement geen doorgang zal kunnen vinden (dat niet aan bijzondere omstandigheden te wijten is) en de gemeente haar contractuele verplichtingen als gevolg daarvan niet kan nakomen, zal zich in het algemeen niet snel voordoen wanneer het evenement van het begin af aan goed is voorbereid en de rolverdeling tussen de gemeente en SHS en de daarbij behorende verantwoordelijkheden voor beide partijen helder en tijdig zijn afgesproken.

Onder bepaalde omstandigheden kan het doorgaan van het evenement een risico vormen. Bijvoorbeeld in een situatie waarin onvoldoende externe financiële middelen (in de vorm van subsidies, sponsoring en andere vormen van bijdragen) kunnen worden verkregen en SHS de organisatie van het evenement om die reden moet staken. Maar ook wanneer SHS om andere, niet voorziene redenen de organisatie van het evenement staakt. In dergelijke situaties kan één en ander wél tot serieuze problemen leiden en in meerderlei opzicht gevolgen hebben voor de gemeente, zoals in 2.2. beschreven.

Beperking van deze risico's kan worden bereikt door het volgende:

- Contractonderhandelingen voeren met TSRIL op basis van het Bidbook

Het contract bevat onder meer verplichtingen die bestaan uit het aantal trainees dat moet worden geworven alsmede het organiseren van activiteiten die in het kader van *Corporate Hospitality* voor inkomsten van de schepen moeten zorgen. Dergelijke risico's kunnen worden beperkt door in het Bidbook lager in te zetten op deze onderdelen. Daarmee kan de omvang van de begroting van SHS mogelijk worden verlaagd, zodat de noodzaak van externe financiële middelen navenant afneemt.

Bij het indienen van het Bidbook kan een 'side letter' worden gevoegd waarin een nadere onderbouwing van deze beperkingen wordt opgenomen en dat de basis voor verdere contractonderhandeling met TSRIL kan vormen.

- Het TSR-evenement is tot op heden in hoofdzaak neergezet en uitgedragen als een evenement van Harlingen. Voor het verkrijgen van een provinciale subsidie zou wellicht vanuit de gemeente en SHS meer aandacht moeten zijn voor de betekenis die het evenement voor de gehele provincie heeft. Dit kan mogelijk ook leiden tot andersoortige (vanuit de provincie) en meer sponsors. Of dit kans van slagen heeft, zal echter in belangrijke mate afhankelijk zijn van de verkiezingsuitslag van de Provinciale Staten-verkiezing.
- Op zeer korte termijn duidelijke afspraken maken met SHS over de organisatie en de financiering door haar van het evenement, voor de situatie waarin geen provinciale

subsidie beschikbaar wordt gesteld. SHS zal als organisator moeten bepalen of zij dit risico wil én verantwoord kan dragen.

Risico 2 Bijzondere omstandigheden:

Bij annulering van een evenement door overmacht (bijvoorbeeld als gevolg van een pandemie) is de gemeente gehouden om samen met TSRIL tot overeenstemming te komen over uitstel van het evenement. Is dit niet mogelijk en wordt het evenement geannuleerd, dan komen en blijven alle reeds betaalde en onbetaalde, door TSRIL verzonden facturen tot het moment van annulering voor rekening van de gemeente, zij het met een maximum van 80% van het totaalbedrag aan Port Fees.

Wanneer er wordt geannuleerd zonder dat er sprake is van een situatie van overmacht, zal in aanvulling op het voorgaande, de gemeente TSRIL schadeloos moeten stellen voor alle schade, kosten, verliezen, juridische kosten e.d. die door TSRIL als gevolg daarvan zijn geleden.

Dit risico zal op voorhand moeilijk te beperken zijn. Bijzondere omstandigheden zijn veelal, zeker in het geval van overmacht, onvoorzien.

Risico 4 Toename van gemeentelijke kosten:

Een toename van gemeentelijke kosten die op dit moment lastig kan worden geraamd.

Beperking van deze risico's kan worden bereikt door het volgende:

- De rol van de gemeente bij de voorbereiding van en tijdens het evenement (meer of geheel) beperken tot enkel en alleen de (wettelijke) publieke taken. De organisator is primair verantwoordelijk voor de organisatie van het evenement en alle bijbehorende verplichtingen, waaronder de veiligheid op het evenemententerrein, het parkeren en het vervoer van bezoekers naar het evenemententerrein. Een duidelijke scheiding van de verschillende rollen met samenwerking tussen partijen op onderdelen vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid. Een gevolg van een dergelijke aanpassing in de rolverdeling zal echter consequenties hebben voor de organisatie van het evenement door SHS, haar begroting daarvoor en de financiële risico's die dit met zich meebrengt.
- Het formuleren van subsidiebeleid voor evenementen, waaronder grotere evenementen, waardoor van tevoren duidelijk is voor organisatoren welke financiële bijdrage van de gemeente (al dan niet) beschikbaar is. Dit voorkomt mogelijk ad hoc aanspraken op financiële bijstand van de gemeente.
- Het jaarlijks reserveren van gelden voorafgaand aan de volgende editie van TSR. Hoewel dit geen vermindering van kosten genereert, kunnen de lasten wel over meerdere jaren worden verspreid.
- De uitoefening van de publieke taken op projectmatige wijze vormgeven, waarbij de verantwoordelijkheid van het project buiten de lijnorganisatie wordt gebracht en tijdig benodigde personele capaciteit vrij wordt gemaakt vanuit de lijnorganisatie danwel extern wordt ingehuurd. De verantwoordelijkheid van het project in handen geven van een professionele projectleider met deskundigheid op het gebied van grotere evenementen. Eventuele inhuur van deskundigheid leidt in beginsel tot extra

kosten, maar kan anderzijds juist vanwege de aanwezige ervaring en deskundigheid tot vermindering van kosten leiden in de zin van resultaatgerichte inzet van tijd, (personele) capaciteit en middelen.

6. Tijd

De aan de raad toegezegde informatie moet binnen twee maanden kenbaar worden gemaakt. Dat betekent dat in de vergadering van 22 maart a.s. deze informatie aan de orde moet komen. De uiterste datum voor aanlevering van een bidbook is 31 maart a.s. volgens de e-mail van STI d.d. 25 januari jl. Het opstellen en inzenden van een bidbook kan pas plaatsvinden nadat de raad (al dan niet in navolging van uw college) te kennen heeft gegeven dat hij voor een volgende editie wil kandideren. Ingeval dat laatste aan de orde is, resteert onvoldoende tijd om een bidbook op te stellen en in te sturen vóór 31 maart a.s. Om die reden wordt voorgesteld op korte termijn hiervoor uitstel bij STI te vragen, onder verwijzing naar het gemeentelijk besluitvormingsproces en de omstandigheid dat de uitnodiging van STI relatief laat is ontvangen.

7. Het verkennen van een alternatief evenement door Arcadia

Arcadia is een 100 dagen durend, heel divers cultureel programma, dat door duizenden Friezen wordt gemaakt. Van internationale kunstenaars tot mensen uit dorpen en wijken in Fryslân. Daarbij wordt kunst en cultuur (in de breedste zin van het woord) ingezet om actuele thema's, maatschappelijke uitdagingen of cruciale ontwikkelingen bespreekbaar te maken. Dit resulteert in mooie projecten, die naast dat ze een verhaal vertellen ook gewoon mooi zijn. Een goed voorbeeld was het project Bosk dat in 2022 met de gemeente in Leeuwarden is gemaakt, waarmee het thema vergroening en de bossenstrategie van een droog beleidsstuk werd omgezet in een tastbaar resultaat. Bosk was een zeer groot project, dat niet overal uitgevoerd had kunnen worden. Maar ook met kleinere projecten vertelt Arcadia verhalen. Participatie (betrokkenheid) is daarbij ook een van de uitgangspunten.

Bij het maken van het programma werkt men samen met diverse partners, waaronder het cultureel veld, het bedrijfsleven, het onderwijs, maar zeker ook met overheden. In het gesprek dat recentelijk met de directeur-bestuurder van Arcadia heeft plaatsgevonden, zijn al verschillende thema's en globale ideeën besproken. Dit biedt voldoende aanknopingspunten om over door te praten en te verkennen of een alternatief evenement/project kan worden ontwikkeld, passend bij de schaal en verhalen van Harlingen, als onderdeel van Arcadia 2025.